

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Annales Episcoporum Slesvicensium

Cypraeus, Johann Adolph

Coloniæ Agrippinæ, 1634

Capvt XX. Nicolavs

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64615](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64615)

*Gaude Ratzeburgensis Ecclesia, diuinitus inspecta.
 A Deitatis clementia, medullitus electa;
 Quæ Sanctorum sanguine pulchre rubricaris,
 Quorum nunc iuuamine mire gubernaris.
 Mirantur ciues cœlici, & spiritus tartarei,
 Stupent, quod hac fragilis natura, sit tam agilis,
 Quod cum tanta gloria, in passionis victoria,
 Ad cœli transit gaudia.
 O Ansuere vir Nobilis, cum quater septem sociis,
 Pro nobis preces fundere, velis & intendere,
 Quod annuis deuotionibus, tua festa recolimus. Et hæc
 Breuiarium.*

CAPVT XX.

*NICOLAUS Bonus Rex Daniæ 75. cum Vandalis, qui
 Slesuicum depopulati sunt, vario confligit Martè: à Ciuibus
 Slesuicensibus populari tumultu in Arce circa plateam
 Cespitum sita cæsus. Anno 1135.*

*Affcherus Præsul Danorum magnus, in oris
 Gunnerum nostris misit adesse pium.
 Anxius à Slauis obfessa viuit in Vrbe,
 Dum pulsant Ciues inuida tela bonos.*

ANNO 1072. Gunnerus natione Danus, ab
 Anschero primo Archiepisco Lundensi
 ordinatus & consecratus est, qui Episco-
 patum Slesuicensem administraret. Hic
 spectator fuit eius cladis & calamitatis, quam Sles-
 uicum vrbs maximam accepit, vt qui id temporis
 dum vrbs Slesuicensis à Slauis obsideretur in ea vixe-
 rit. Causam & occasionem autem huic calamitati
 præbuit, Controuersia inter Danorum Regem Ni-
 colaum, & Henricum Principem Slauorum God-
 scalci

scalci Filium exorta de bonis maternis, quæ Henricus uxori suæ conferri & exhiberi petebat. (Godscalculus enim Princeps Slauorum Christianus, duos habuit filios, Henricum quem ex filia Danorum suscepit, & Buthue ex secunda Coniuge. Helmolt. cap. 24. Godscalculus anno M. LVII. à Slauis est interfectus, quos ipse ad Christum conuertere conabatur. Vir omni auo memorabilis, magnam partem Slauoniae conuerterat ad diuinam religionem. Passus autem est in vrbe Leontia, quæ & Lensin vulgò dicitur. VII. Idus Iunij, cum Presbytero Ippone, qui super altare immolatus est, & alijs multis tam Laicis, quàm Clericis, qui diuersa pro Christo subierunt supplicia. Annal. fol. 131. Quod cum à Nicolao impetrare non posset, negante eam illi hæreditatem deberi, armis eam extorquere statuit. Itaque plagam illam, quæ inter Albim & Slesuicum sita est, cum exercitu ingressus, eam vastauit ac depopulatus est, incolisq; vacuum ac inanem omnino reddidit. Accidit id anno Christi supra millesimum sexagesimo sexto. In Danos autem veluti authores harum litium, Slau acerbitatis suæ virus emouere cupidi, uxorem Godscalci, ex qua Filium suscepit Henricum, (Ad. c. 13. 4. Syrita dicta. vide latius Adamum eodem loco.) quæ filia erat Regis Canuti, & Soror Nicolai Regis Danorum, cum alijs matronis Christianis, apud urbem Mekelenburgam, in contemptum Religionis, & ignominiam Danorum, vestibus nudatas, dimittunt, & abigunt. (Ad. Filiam Regis Danorum, uxorem videlicet Godscalci, cum ceteris mulieribus casam quoque esse scribit, c. 12. lib. 4. Helmolt. c. 24.) vt exemplum ac spectaculum, nec non terrori ac formidini omnibus essent, ipsoq; facto significarent, se omnes eo loco habituros, qui Christum profiterentur illiq; nomen darent. Atque horum omnium autor & inceptor fuit Bluffo (quem Plaffonem Adam. libr. 4. c. 13. Annal. fol. 131. Homold. c. 24. nominant.) Slauus, homo nefarius, & Christianæ

Reli-

Religionis hostis acerrimus ac infensissimus, qui Godscaldi sororem in matrimonio habebat. Qui & eodem tempore territorium Hamburgense ferro & igne vastauit, arce, quam ad lacum Alstria Dux Bernardus condiderat & communierat, funditus deleta & excisa, & in contumeliam Religionis, imaginibus Seruatoris nostri & crucis deiectis & prostratis. (fol. 131. *Annal.*) His rebus perspectis, Nicolaus Rex arma parat, & prope Lubecam hosti occurrit, ubi prælio commisso acriter pugnatum est. (*Chron. Holsa. f. 40.*) Expectabatur etiam Elinus Præfectus Slesuicensis, (nam, ut supra ostendimus, Reges Danie Slesuici, antequam in Ducatum euecta esset Ditio, suos Præfectos habuerunt,) à Rege Nicolao vocatus, ut illi subsidio veniret. Sed is, nescio quid causatus, non comparuit. Postea compertum est, eum ab Henrico muneribus corruptum, vile exiguumque lucrum plus, quam fidem Regi datam spectasse. Rex cum aliquoties cum Sclauis prælio contendisset, sed parum felici Marte, in Daniam reuerti coactus fuit, multis ex nobilitate cæsis, & in captiuitatem abductis. Elinus autem, re patefactâ, perfidiæ pœnas dedit grauissimas. Nam non solum præfectura priuatus, sed & fortunis suis, omnibusque facultatibus in fiscum redactis, infamia notatus, & ad summam inopiam redactus fuit. (*Saxo. Elinus quod Patriæ fortunam venditauerit, à Rege perfidiæ damnatus, non solum præfectura beneficio, sed etiam patrimonij rebus ignominiosè exutus, vltima inopia sordidissimi lucri pœnas persoluit.*) Henricus & Bluffo his rebus elati, cum Regem abesse cognouissent, ad limites Ducatus propius accedunt, omnia ferro & igne vastant, ipsoq; vallo Danorum, quod in Isthmo ædificatum esse supra ostendimus, potiuntur; munimento inter Saxoniam & Daniam omnium firmissimo. Quin & Bluffo sui firmandi causa ad lacum Sliam arcem vel Castellum à funda-

fundamentis erigit, & de suo nomine *Blusseburgum* vocat, cuius adhuc vestigia reliqua, ruderatq; quæ supersunt cuius obuia. Vulgus *Luseburgum*, elisa litera B. vocat, sed malè. Henricus insigni triumpho ac victoria, quam superiori prælio, de hostibus reportasset, elatus, insolentiorq; factus, Danos porro, qui loca maritima incolunt, aggressus, spoliauit, & pyratiam exercuit. Loca etiam Eidoræ vicina, & quidquid intra Slesuicum, & Danorum vallum, agrorum iacet, diripuit, & ex toto Ducatu Slesuicensi magnas prædas egit. Tandem quoque urbem Slesuicum copijs, quas nauibus aduexerat, de improviso aggreditur. (*Slesuigam funditus deleuit. Ada. c. 13. lib. 4. Annal. fol. 131. Helmold. cap. 24.*) Ipsa vrbs autem post Elinum remotum, præfecto destituta, non tantum exterorum libidini & rapinis, sed & furtis domesticis exposita fuit. Quibus ciuitas eò acerbius intus, quàm foris vexabatur, quò ad nocendum occulta manifestis, & intestina externis peiora & perniciosiora sunt. Neq; enim minus Ciuis, quàm hostis formidabatur. Nam Frisones vnà cum Holfatis & Dithmaris, impunitatis spe proposita, vacante Præfectura, dies latrocinijs, noctes furtis consumeabant: & vbi ædium fastigia conscendere non licebat, ibi imas earundem partes, & fundamenta ligonibus adorti, cuniculis actis custodes circumueniebant. Quamuis aditui & custodes, magna cura & assiduitate ædes, & res sibi commissas, adseruarent, vsq; adeò vt equos compedibus vinctos, ne à furibus abducerentur, intra domus repagulum tenerent, & excubitores valuis affixi, quò omnia salua essent, iacerent. Qui non tantum ianuas seris obserabant; sed etiam fossis ductis, aditu fures prohibebant. Quibus rebus fiebat, vt quidam ingenuis & claris parentibus prognatus, cum videret homines egentes, spolijs & direptionibus Ciuium sese

I

locu-

locupletasse, nulla verecundiæ aut generis ratione habita, sese rapinis dederet, & clarissimam indolem spe lucri illectam, ex summo nobilitatis fastigio in obscurissimam turpitudinis sentinam abijcere non erubesceret. Ita sanguinis decore indecenter usus, viros generis ad scelerum licentiam transtulit, & quod virtutibus nutrimentum esse debebat, vitijs ac sceleribus mancipauit. Idq; quod nullus eum persequi ausus fuit, etiamsi eius expilationes vulgo notæ essent, quod impunitas eius tantò delictis propensior habebatur, quantò conspectior delinquentis auctoritas esset, vt Saxonis verbis vtar. (*lib. 13.*) Nomen autem viri nobilis, qui urbem expilauit & diripuit, non exprimit Saxo, sed suppressit, generis procul dubio, ex quo ille oriundus fuit, nobilitati parcens. Bluffo huius cladis author & inceptor, paulò post domum reuersus, à suis obtruncatus fuit, Deo ad pœnam illum rapiente (*Annal. fol. 131.*) ita Slesuicum, ciuitas Transalbinorum opulentissima & populosissima de improviso Slauorum incursionibus funditus deleta & euersa fuit, (*Anno 1066. Slesuicum à Sclauis euersum anno Henrici V. octauo. teste Helmold. cap. 24.*) Stormarijque & Holsati omnes aut interfecti, aut in captiuitatem abducti, vt hic cum Helmoldo (*cap. 24.*) exclaimare liceat. Domine venerunt gentes in hæreditatem tuam. (*Slauī omnes facta conspiratione ad Paganismum denuò relapsi sunt, eis occisis qui persisterant in fide. Ada. c. 13. libr. 4. Et hæc fuit Slauorum tertia apostasia, ab eo tempore, quo primum sub Carolo Magno Christo nomen dederant. Annal fol. 132. Helmold. cap. 24.*) Rex Nicolaus, quod viribus impar esset, Slauis hostibus resistere nō potuit. Ita fiebat, vt Slauī nemine prohibente, Slesuicum excurrerēt. Nam qui præfecturam Slesuicensem acceptare vellet, repertus fuit nemo, propter summum discrimen, & crebras finitimorum excursiones.

S. CANV-

(S. CANVTVS Primus Dux Slesuic. circa A. C. 1118. à NICOLAO Dania Rege inuestitus, & Rex Vandalorum à Lothario Saxone ex legato Henrici Obotr. inauguratus, (vnde etiamnum titulus Vandalia remansit,) An. 1128. Sub quo Religio in Eiderstedio & Strandia propagata. A Magno patruele interemptus, in Martyrum ordinem relatus. Anno 1130. Ringstedij sepultus.)

Tandem exortus est Canutus, qui tam periculosum à Patruo multis honorem oblatum expeteret, non opum cupiditate, sed fiducia virtutis. Quod tamen ille gratis à Rege non est consequutus. Imò vendita sui patrimonij parte, munus alijs hactenus ob periculum formidolosum & contemptum adsequutus est, Saxone teste. (*lib. 13.*) Ita Rex extimescendum ignauia decus virtuti venale fecit, hoc est, Præfecturæ beneficium, quod homines ignaui & meticulosi ob periculum respuebant, viro forti & audaci vendidit, qui honestam militiam vili lucro, & opum ex patrimonio parandarum cupiditati anteposuit. (*Legendus Helmoldus, cap. 50.*) Vnde colligere licet, partem illam Iutiae in Ducatum Slesuicensem euectam esse, quatuor potissimum de causis. Primò, quòd Rex Nicolaus, Canuto Fratris Filio, in compensam Regni, quod occuparat, ditionem aliquam dare cogeatur. Nam, vt *Helmoldus cap. 50.* apertè testatur, (*& Annales fol. 158.*) Nicolaus Regno Daniae vi & fraude potitus erat, mortuo Fratre in expeditione Hierosolymitana. Secundò, vt Filium Magnum Regni Hæredem relinquere posset. Tertiò, quòd Slauos, qui eo tempore rerum potiebantur, reprimere non posset Rex Nicolaus, & Ducatum ab illorum iniurijs defendere, nisi ope Canuti. Nam Crito dominium in Slauonia obtinuit, & in suam potestatem redegit Saxones, ita vt ei sub tributo seruirent Holsati, Stormarij, & Tietmarfi. & iugum durissimum ferre coacti fuerunt sub

Imperio Critonis. Quibus rebus fiebat, vt ex Holsatia sexcentæ familiæ & plures Albi transmissio, nouas & remotas fedes quærent, vbi persequutionis furorem vitarunt, & ad montes Harthicos, hoc est, Syluam Hercyniam profecti sunt, vbi & ipsi confederunt & nepotes eorum vsque in hodiernum diem. *Annal. fol. 132.* Quin & terra latrunculis abundabat, qui populum Dei occiderent, & caperent, & gentem Saxonum toto ore deuorarent. *Ibid.* (*Fuit hoc anno M. LXVII. vel circiter. Vide etiam fol. 136. de Slaus Annal.*) Quartò, Lucri cupiditate adductus Ducatum Slesuicensem concessit, vt ex Saxone colligitur, cuius verba supra commemorata sunt. (*Anno M. LXIX. celebre illud Colloquium Henrici Regis cum Rege Danorum habitum est Lunæburgi, vbi sub specie fœderis de bello Saxonibus faciendo, compromissum fuit. fol. 133. Annal.*)

C A P V T XXI.

SEd an in feudum concessus fuerit Ducatus Slesuicensis Canuto, dubitari potest. Idque quòd feudi nulla fiat mentio. Deinde quòd beneficium emisse dicatur Canutus. Emptorem nominat Saxo his verbis; *Emptor verò plus lucri in militia, quàm opum agitatione posuit.* Item, *Munus vendita patrimonij parte assequutus est.* Saxo quidem alibi beneficium Præfecturæ Slesuicensis appellat duobus in locis, lib. videlicet 13. his verbis; *Elinus beneficio Præfecturæ exutus.* Item, *Nemine Slesuicensis Præfecturæ beneficium recipere audente.* Feudum autem est beneficium, quod alicui Dominus dat eâ lege, vt, qui accipit, & fidem & militiae munus, aut aliud seruitium exhibeat. Deinde quamuis & moribus quorundam locorum, certa pecuniæ summa, vel aliud quiddam